

EDITORIAL

O LUME MINUNATĂ...

Dedic acest editorial al ziarului nostru local, celor mai mici dintre cititorii noștri care în ziua în care scriu aceste rânduri își serbează Ziua Națională a Copilului. Am început editorialul cu versurile interpretate de cel mai iubit solist al anilor trecuți și nu numai, care dedica parte din cântecele sale copiilor, mă refer aici la Mihai Constantinescu. Mă, personal, mi-a plăcut aceste versuri interpretate „o lume minunată în care veți găsi numai copii” și apreciez că într-adevăr lumea copiilor este minunată. Este adevărat că odată cu trecerea timpului, evoluția tinerilor noștri vârstari este mai rapidă decât viteza luminii și poate mulți dintre dumneavoastră mă veți contrazice. Dar vreau să aduc câteva argumente să demontez aceste contraziceri și să vă atrag și pe dumneavoastră, măcar pentru câteva momente în această lume minunată. Așa după cum a rânduit Dumnezeu, copii sunt cea mai mare binecuvântare a familiei creștine, bucurie ce se revarsă în noi (părinții lor) încă din primele clipe ale vieții. Împărtășim alături de ei cele mai frumoase, haioase și fericite zile, odată cu evoluția naturală a lor, atrăgându-ne atenția, sau mai bine zis, angrenându-ne în toate cele pe care le întâmpină în fiecare zi. Primele cuvinte rostite sunt de neuitat și de asemenea toate năzdrăvăniile născute din dorința lor de face și cunoaște totul sunt de asemenea amintiri de neuitat, mai mult că acum, acestea sunt toate bine monitorizate și păstrate în albumele de familie, deoarece fiecare părinte se ostenește să immortalizeze cele mai frumoase și haioase clipe. Odată cu evoluția lor pășesc în cele ce sunt date spre cunoaștere și intră în tainele scrisului și ale cititului încă de pe băncile grupei pregătitoare, să fim în ton cu programa școlară. Parcurgând toate etapele vieții de școlare, până la liceu și de ce nu și mai departe, constată odată cu trecerea timpului, că și ei la rândul lor împlinesc cele rânduite de Dumnezeu pentru întemeierea unei familii și după căsătorie (sau nu numai) dau naștere de prunci și se întreabă serios: unde sunt acele clipe minunate ale copilăriei și unde este acea lume minunată. Acea lume minunată poate fi descoperită dacă păstrăm cu sfințenie cele mai mari calități ale ființei umane și anume; înțelepciunea, priceperea și echilibrul. Dobândind aceste virtuți (să-mi fie cu iertare dacă greșesc exprimarea) pe tot parcursul vieții, vom reuși și mai ales veți reuși să treceți peste toate greutățile acestei vieți, care din prisma evoluției tehnologiei și a informației devin cele mai mari pericole pentru toți cei care nu sunt și nu se luptă să rămână înțelepți și în echilibru. Transmit pe această cale tinerilor, tuturor copiilor pe deplin respectul meu față de toți și le doresc să aibă parte de sănătate, de tot ce mai bun și mai frumos pentru ei și nu în ultimul rând să găsească „acea lume minunată”, care este rânduită de Dumnezeu, tuturor celor ce-l iubesc pe el mai presus de toate.

**La mulți și fericiți ani! Cu mult respect:
Primar – Ivan Valentin Dumitru Ioan.**

Zilele culturale ale Mărginimii au poposit și la Sadu

Dintre toate localitățile din frumoasa Mărginime a Sibiului, comuna Sadu este un concurent serios la titlul de cea mai bogată zonă în tradiții culturale. Tocmai din acest motiv, Sadu nu putea lipsi din lista localităților, care pe 25 mai au celebrat Zilele Culturale ale Mărginimii. Cu acest prilej, Școala Generală din comună a găzduit un spectacol al ansamblului „Valea Sadului”, lansarea monografiei comunei scrisă de profesorul Ion I. Lotrean, dar și o expoziție de desene.

Forfotă mare sâmbătă, 25 mai, în curtea școlii din Sadu. În după-amiaza zilei a avut loc un eveniment desfășurat în premieră în comună: zilele culturale ale Mărginimii. Aceste zile culturale reprezintă un proiect demarat de Consiliul Județean Sibiu și cuprinde practic majoritatea localităților aflate în arealul respectiv. În aceeași zi ca și la Sadu s-au mai desfășurat diferite evenimente la Gura Riului, Săliște, Tâlmăciu, Cislădie, Rășinari, Sibiel, dar și Jina. „Urmărim ca prin acest proiect să facem cunoscută fiecare localitate din județ, să evidențiem potențialul cultural și turistic. Credem că evenimentele culturale variate cu care întâmpinăm publicul sibian, dar și din țară și străinătate, dau vizibilitate fiecărei localități și atrag un număr mare de turiști, așa cum a fost cazul Zilelor Culturale ale Județului organizate pe Valea Secașelor și în Țara Oltului. Am remarcat că există o foame de cultură a oamenilor și ne bucurăm că putem să le oferim acțiuni culturale de calitate”, a spus, Ioan Cindrea, președintele Consiliului Județean, prezent la manifestare.

Aplauze la scenă deschisă

Startul manifestării a fost dat de membrii ansamblului Valea Sadului tocmai reveniți de la festivalul din Antalya, unde au reprezentat România. Înainte însă de spectacolul dat în curtea școlii în fața unei asistențe numeroase, primarul Valentin Ivan a ținut să le adreseze cuvinte de laudă tinerilor conduși de Ovidiu Zeicu, coordonatorul ansamblului. „Mă bucur foarte mult de performanța obținută de acești tineri. Este un rezultat mare nu doar pentru noi ca și comună, ci și pentru România, întrucât ansamblul a reprezentat țara noastră acolo prin grija domnului Ioan Cindrea și a celor de la ansamblul Cindrelul Junii Sibiului, care ne-au propus pe noi la această manifestare. Oricum, rezultatul acesta, ca și celelalte care au fost și care cu siguranță vor mai veni

este rodul seriozității muncii depuse aici prin grija lui Ovidiu Zeicu. Țin să-i felicit pe toți și să-i asigur că atât eu, cât și restul colegilor mei vom face tot posibilul de a-i susține în demersurile lor pentru a putea reprezenta de fiecare dată cu mare cinste comuna noastră. Ei sunt ambasadorii acestei comune și cei care ne prezintă tradițiile și obiceiurile noastre”, a spus primarul comunei Sadu.

Timp de câteva minute membrii ansamblului au oferit o suită de dansuri și jocuri, apreciate la scenă deschisă de toți cei prezenți. Imediat după, au urmat reprezentantele generației mai mici care au prezentat, de asemenea, câteva dansuri. Chiar dacă au fost extrem de emoționate, tinerele au lăsat o impresie foarte bună, fiind răsplătite la final cu ropote de aplauze.

Istoria unei cărți

Cel de-al doilea eveniment al zilei a fost reprezentat de lansarea oficială a monografiei comunei Sadu, intitulată „Studiu etnomuzicologic și sociologic al comunei Sadu din Mărginimea Sibiului județul Sibiu” scrisă de profesorul Ion I. Lotrean în 1984 și care a fost editată acum într-un număr de 500 de exemplare. Cartea s-a dorit a fi lansată încă de acum doi ani, însă, în tot acest timp a avut loc un întreg proces birocratic. „Mi-am dorit să lansăm această carte mult mai devreme, dar nu s-a putut. A fost o adevărată muncă până

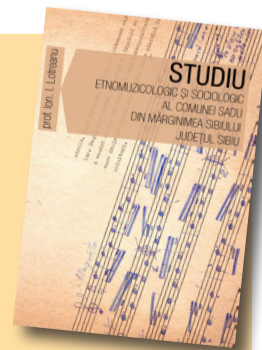
când am obținut drepturile de autor și le-am înregistrat. Din păcate birocrăția la noi este foarte mare, dar, acum, când toate lucrurile s-au așezat și văd în sfârșit această carte lansată nu pot să spun decât că tot efortul a meritat”, a spus avocatul Dorin Lotrean, cel care a predat manuscrisul cărții profesorului primăriei Sadu.

O viață pentru o carte

Studiul scris de Ion I. Lotrean are și el o poveste aparte, care a fost povestită tot de către avocatul Lotrean, finul celei de-a doua soții a scriitorului. „Această carte am găsit-o în casa de la Sadu care am moștenit-o de la nașa mea. Când am citit-o prima dată nu mi-a venit să cred că adevărată comoară reprezintă. Sunt date absolut remarcabile despre comuna aceasta. Lucruri pe care nici eu și poate nici mulți dintre dumneavoastră nu le știți. Am descoperit cântece vechi, obiceiuri care se mai păstrează și astăzi. A fost o lucrare la care profesorul Lotrean, care a stat o vreme în București, a scris o viață întreagă. Este scrisă la mașină cu mâna lui toate cele peste 640 de pagini. Din câte am înțeles el a vrut să o tipărească într-un număr mai mare de exemplare și chiar a mers la o editură atunci, însă i s-a spus să mai taie din numărul de pagini, pentru că este prea voluminoasă. A refuzat să facă acest lucru și după aceea, la scurt timp a și murit, însă ne-a lăsat nouă această comoară”, a mai povestit Dorin Lotrean.

La loc de cinste

Manuscrisul oferit primăriei de către avocatul Lotrean își va găsi un loc de cinste. „Este o carte absolut impresionantă care merită citită de fiecare dintre locuitorii acestei comune și nu doar ei. Vă recomand la toți să o cumpărați și să o citiți. Manuscrisul va fi pus la loc de cinste în primărie”, a mai spus primarul comunei.

Primăria Comunei Sadu
SVSU Sadu

Măsuri de prevenire a incendiilor

Majoritatea incendiilor produse la locuințe și gospodării ale populației a fost generată de sisteme sau mijloace de încălzire cu defecțiuni, improvizate, nesupravegheate sau amplasate necorespunzător, coșuri de fum defecte sau necurățate și instalații electrice suprasolicitate, defecte sau improvizate deci au avut la origine, de cele mai multe ori, neglijența umană. **Însă cea mai frecventă cauză care produce incendii în perioada de primăvară este focul deschis lăsat nesupravegheat ori făcut în locuri nepermise.**

Așa cum am informat și cu alte ocazii, în ultima perioadă s-a instituit o practică foarte periculoasă de a se distruge vegetația uscată de pe terenurile agricole, de pe marginea căilor de comunicație, prin ardere - deși acest lucru este interzis de legislația în vigoare.

Pentru a nu avea parte de asemenea evenimente neplăcute recomandăm unele **măsuri de prevenire a incendiilor:**

- arderea resturilor vegetale, gunoaielor, deșeurilor și altor materiale combustibile se face în locuri special amenajate ori pe terenuri pregătite, cu luarea măsurilor ce se impun pentru împiedicarea propagării focului la vecinătăți, asigurându-se supravegherea permanentă a arderii, precum și stingerea jarului după terminarea activității;

- arderea miriștilor se face numai după luarea măsurilor ce se impun pentru împiedicarea propagării focului la vecinătăți, asigurându-se supravegherea permanentă a arderii;
- arderea resturilor vegetale, gunoaielor, deșeurilor și miriștilor se execută numai pe baza permisului de lucru cu foc pe timp de zi, după ce a fost informat în prealabil serviciul voluntar pentru situații de urgență din localitate;

- nu faceți foc deschis în curți, grădini și lângă construcții sau furaje, pe timp de vânt, la o distanță mai mică de 50 de m față de acestea;

- se interzice facerea focului în câmp, pe pajiști și terenuri agricole, în apropierea pădurilor în perioada secetoasă și mai ales pe timp de vânt;
- nu folosiți instalații electrice cu defecțiuni sau improvizate; verificați periodic starea acestora;

- nu lăsați în priză nesupravegheate : fierul de călcat, reșoul electric,

radiatoarele sau alte aparate electrice de uz casnic;

- nu apelați la persoane neautorizate pentru repararea instalațiilor electrice, de gaz sau aparatelor electrotrocasnice;

- nu lăsați copii singuri în casă în timp ce arde focul în sobă sau cu surse de foc deschis la îndemână;

- nu lăsați copii să se joace cu focul !;

- nu spălați cu lichide combustibile articole textile în apropierea surselor de foc deschis sau a celor cu temperaturi ridicate;

- nu păstrați în locuință sau în celelalte anexe gospodărești produse inflamabile;

- nu depozitați în podurile construcțiilor materiale textile combustibile, hârtie sau furaje pentru animale;

- nu fumați în locurile unde există pericol de incendiu;

- nu aruncați la întâmplare resturi de țigări sau chibrituri aprinse;

- verificați instalațiile de utilizare a gazelor numai cu emulsie de apă și săpun;

- folosiți numai recipienti (buteii) cu gaz petrolier lichiefiat (GPL) omologați și nu-i amplasați la o distanță mai mică de 1 m față de sursa de foc;

- nu umblați cu surse de foc deschis (lumânări, brichete, chibrituri, lămpi etc.) în poduri, șuri, magazine, șoproane;

- curățați periodic coșurile de fum și înlăturați fisurile produse în acestea. Verificați și refaceți periodic izolația termică a coșurilor și canalelor de fum față de materialele combustibile din structura podului și acoperișului;

- la părăsirea locuinței asigurați-vă că nu ați lăsat focul aprins, consumatorii electrice sub tensiune și corpuri de iluminat aprinse.

În cazul producerii unor situații de urgență contactați Serviciul Pentru Situații de Urgență al comunei Sadu următoarele numere de telefon: 0756086764, 0748111906.

SVSU SADU

MINUTA ȘEDINTEI EXTRAORDINARĂ A CONSILIULUI LOCAL AL COMUNEI ȘADU DESFĂȘURATĂ ÎN DATA DE 13 APRILIE 2013

La ședința extraordinară a Consiliului Local al comunei Sadu desfășurată în data de 13 APRILIE 2013 au participat un număr de 9 consilieri din totalul de 11 membri ai Consiliului Local al comunei Sadu.

În cadrul acestei ședințe s-a aprobat un număr 3 (trei) hotărâri, după cum urmează:

Hotărârea Consiliului Local al comunei Sadu nr. 36 / 2013 privind modificarea și completarea inventarului domeniului public al comunei Sadu.

Această hotărâre s-a adoptat cu 9 voturi "pentru", "impotriva" -, "abțineri" -.

Hotărârea Consiliului Local al comunei Sadu nr. 37 / 2013 privind stabilirea unor măsuri pentru reorganizarea SC Gospodărire Comunală Locală Sadu SRL.

Această hotărâre s-a adoptat cu 9 voturi "pentru", "impotriva" -, "abțineri" -.

Hotărârea Consiliului Local al comunei Sadu nr. 38 / 2013 privind aprobarea încheierii unui contract de servicii cu Asociația Culturală Samuil Micu Clain în vederea promovării tradițiilor locale, a cântului și jocului popular.

Această hotărâre s-a adoptat cu 9 voturi "pentru", "impotriva" -, "abțineri" -.

Secretar,
Lotrean Delia-Iulia

MINUTA ȘEDINTEI EXTRAORDINARĂ A CONSILIULUI LOCAL AL COMUNEI ȘADU DESFĂȘURATĂ ÎN DATA DE 22 APRILIE 2013

La ședința extraordinară a Consiliului Local al comunei Sadu desfășurată în data de 22 APRILIE 2013 au participat un număr de 9 consilieri din totalul de 11 membri ai Consiliului Local al comunei Sadu.

În cadrul acestei ședințe s-a aprobat un număr 5 (cinci) hotărâri, după cum urmează:

Hotărârea Consiliului Local al comunei Sadu nr. 39 / 2013 privind aprobarea asocierii dintre județul Sibiu, prin Consiliul Județean Sibiu și comuna Sadu, prin Consiliul Local al comunei Sadu, județul Sibiu în vederea realizării obiectivului de investiții: "Crearea unor centre medico-sociale"

Această hotărâre s-a adoptat cu 9 voturi "pentru", "impotriva" -, "abțineri" -.

eri" -.

Hotărârea Consiliului Local al comunei Sadu nr. 40 / 2013 privind aprobarea încheierii unui act adițional la contractul de administrare înregistrat sub nr. VIII-1/01.03.2012 încheiat între Comuna Sadu și Administrația Bazinală de Apă Olt, prin Sistemul de Gospodărire a Apelor Sibiu în vederea implementării proiectului "Watman"

Această hotărâre s-a adoptat cu 9 voturi "pentru", "impotriva" -, "abțineri" -.

Hotărârea Consiliului Local al comunei Sadu nr. 41 / 2013 privind aprobarea situațiilor financiare la 31 martie 2013.

Această hotărâre s-a adoptat cu 9 voturi "pentru", "impotriva" -, "abțineri" -.

Hotărârea Consiliului Local al comunei Sadu nr. 42 / 2013 privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli al Regiei Publice Locale Ocolul Silvic "Valea Sadului" pe anul 2013.

Această hotărâre s-a adoptat cu 9 voturi "pentru", "impotriva" -, "abțineri" -.

Hotărârea Consiliului Local al comunei Sadu nr. 43 / 2013 privind actualizarea Comandamentului antiepidiologic al comunei Sadu

Această hotărâre s-a adoptat cu 9 voturi "pentru", "impotriva" -, "abțineri" -.

Secretar,
Lotrean Delia-Iulia

MINUTA ȘEDINTEI ORDINARĂ A CONSILIULUI LOCAL AL COMUNEI ȘADU DESFĂȘURATĂ ÎN DATA DE 29 MAI 2013

La ședința ordinară a Consiliului Local al comunei Sadu desfășurată în data de 29 MAI 2013 au participat un număr de 11 consilieri din totalul de 11 membri ai Consiliului Local al comunei Sadu.

În cadrul acestei ședințe s-a aprobat un număr 7 (șapte) hotărâri, după cum urmează:

Hotărârea Consiliului Local al comunei Sadu nr. 44/2013 privind aprobarea proiectului, a participării Primăriei Comunei Sadu în calitate de partener și a cheltuielilor aferente proiectului "Implementarea unei soluții de e-guvernare în cadrul parteneriatului cu lider Consiliul Județean Sibiu" finanțat prin Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice.

Această hotărâre s-a adoptat cu 11 voturi "pentru", "impotriva" -, "abțineri" -.

Hotărârea Consiliului Local al comunei Sadu nr. 45/2013 privind aprobarea Regulamentului privind creșterea și deținerea animalelor domestice și a păsărilor de curte în co-

muna Sadu

Această hotărâre s-a adoptat cu 10 voturi "pentru", "impotriva": -, "abțineri": 1 (Neaoghe Gheorghe).

Hotărârea Consiliului Local al comunei Sadu nr. 46 / 2013 privind aprobarea raportului administratorului SC Gospodărire Comunală Locală Sadu SRL și a contului de execuție la 31 decembrie 2012.

Această hotărâre s-a adoptat cu 11 voturi "pentru", "impotriva" -, "abțineri" -.

Hotărârea Consiliului Local al comunei Sadu nr. 47 / 2013 privind acordarea unui mandat de reprezentare permanentă a Comunei Sadu, d-lui Ivan Nicolae, în Adunarea Generală a Acționarilor ai S.C. Apă Canal S.A. Sibiu, în vederea exercitării drepturilor de acționar

Această hotărâre s-a adoptat cu 11 voturi "pentru", "impotriva" -, "abțineri" -.

Hotărârea Consiliului Local al comunei Sadu nr. 48 / 2013 privind aprobarea inițierii documentației privind identificarea unui teren, proprietatea comunei Sadu, situat în partea stângă a râului Sadu, în spațiile imobilului fosta "Fabrica de bere Sadu".

Această hotărâre s-a adoptat cu 11 voturi "pentru", "impotriva" -, "abțineri" -.

Hotărârea Consiliului Local al comunei Sadu nr. 49 / 2013 privind aprobarea participării comunei Sadu la Programul Național de Dezvoltare Rurală - Axa IV - „Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale” -Măsura 313 - Încurajarea activităților turistice În cadrul acestui program CL Sadu aprobă ca necesar și oportun realizarea proiectului "Pe urmele corifeilor ardeleni din comuna Sadu".

Această hotărâre s-a adoptat cu 11 voturi "pentru", "impotriva" -, "abțineri" -.

Hotărârea Consiliului Local al comunei Sadu nr. 49 / 2013 privind aprobarea încheierii Contractului de comodat - Acord cu cetățenii comunei Sadu pentru realizarea proiectului "Pe urmele corifeilor ardeleni din comuna Sadu" proiect promovat prin Programul Național de Dezvoltare Rurală - Axa IV - „Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale” - Măsura 313 - Încurajarea activităților turistice.

Această hotărâre s-a adoptat cu 11 voturi "pentru", "impotriva" -, "abțineri" -.

Secretar,
Lotrean Delia-Iulia

HOTĂRĂRILE ADOPTATE DE CONSILIUL LOCAL SADU POT FI CONSULTATE ACCESĂND SITE-UL: www.sadu-sibiu.ro

ASOCIAȚIA CRESCĂTORILOR DE BOVINE ȘI OVINE „VALEA SADULUI SIBIU”

Adunarea Generală a Asociației Crescătorilor de bovine și ovine „Valea Sadului Sibiu” s – a întrunit în conformitate cu prevederile Statutului Asociației, astăzi 29 aprilie 2013, ora 20:00, la Căminul Cultural al Comunei Sadu.

La ședința din 29.04.2013, statutar și legal convocată, participă un număr de 30 membri.

Adunarea Generală, statutar și legal întrunită, cu unanimitate de voturi a hotărât următoarele:

Aprobarea situațiilor financiare la 31 decembrie 2012, conform situațiilor contabile.

Se alege Consiliul Director al asociației, conform Statutului Asociației. Consiliul Director este compus din 5

membri, după cum urmează:

președinte: Dăncăneț Dan – Virgil

vicepreședinte: Veștemean Daniel
secretar și reprezentantul Consiliului Local în cadrul asociației: Popica Dumitru

membru: Băncioiu Nicolae – Eugen

membru: Dăncăneț Nicolae

Consiliul Director este ales pe o perioadă de un an.

În cadrul acestui proiect de pe ordinea de zi, Adunarea Generală a hotărât ca, noul președinte al asociației să fie remunerat cu un salariu net/ lunar de 1.200 lei.

Președintele va avea puteri depline în ceea ce privește

deciziile din cadrul asociației și va reprezenta asociația în orice problemă cu terți.

Aprobarea angajării păstorilor pentru ciurda de la munte și cea de la șes. Păstori pentru ciurda la șes sunt dl. Botărel Ilie, domiciliat în Sadu, str. Morii, nr. 4 și d-na Flocean Maria, domiciliată în Sadu, str. Morii, nr. 4, iar pentru ciurda la munte sunt dl. Ocenic Ioan, domiciliat în Sadu, str. Merilor, nr. 2.

Se aprobă și salariile păstorilor cei de la șes vor avea un salariu lunar net de 1.200 lei

cei de la munte vor avea un salariu net lunar de 1.200 lei până când vor urca la munte iar apoi li

se vor acorda o diurnă în valoare de 15 lei pe zi. Pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite de Consiliul Director păstori de la munte vor primi, la întoarcerea acasă o primă în valoare de 2.000 lei.

Aprobarea regulamentului de pășunat pentru anul 2013.

Apobarea taxei de 200 lei/ cap animal pentru animalele din alte localități care vor să le urce la munte împreună cu ciurda noastră.

Se stabilește că, în ultima joi din lună Adunarea Generală să se întrunească pentru a dezbate orice problemă și a adopta măsuri pentru buna funcționare a asociației.

Consiliul Director al Asociației Crescătorilor de bovine și ovine „Valea Sadului Sibiu” s – a întrunit în conformitate cu prevederile Statutului Asociației, astăzi 11 mai 2013, ora 14:00, la sediul asociației.

La ședința din 11.05.2013, statutar și legal convocată, participă un număr de 5 membri.

Consiliul Director, statutar și legal întrunit, cu unanimitate de voturi a hotărât următoarele:

Se interzice pășunatul bovinelor, care nu sunt scoase în ciurdă pe terenul asociației. Taxa de obor pentru proprietarii bovinelor care încalcă această dispoziție este de 50 lei/ cap animal.

Se permite pășunatul caprinelor pe terenul asociației doar în următoarele zone: Grui, Groapa Iepurilor, Coastă și pe marginea pășunatului eligibil. Încalcarea acestei dispoziții duce la închiderea caprinelor la obor iar taxa de eliberare este de 0,70 lei/cap animal.

Se interzice pășunatul ovinelor pe terenul asociației.

Cronică de carte

Studiu etnomuzicologic și sociologic al comunei Sadu din Mărginimea Sibiului a județului Sibiu

Cartea scrisă în anii 80 de profesorul Ion I. Lotreanu prezintă o imagine fidelă a societății arhaice, cea care practic, a stat la baza formării actualelor tradiții și obiceiuri culturale. În cele peste 600 de pagini dactilografiate chiar de scriitor, sunt cuprinse cele mai importante evenimente ale satului de odinioară, dar și biografii ale personalităților comunei. În cadrul acestei pagini, vă redăm câteva fragmente din această „monografie” lansată zilele trecute și care se regăsește la biblioteca din comună.

Prefață

(...)„Lucrarea este concepută în 12 capitole, într-o ordine gândită logic: primele capitole (1-6) conțin materialul propedeutic pentru cercetarea folclorică propriu zisă, fiecare capitol tratând un aspect bine definit, după cum urmează:

Capitolul I fixează comuna Sadu în cadrul ei geografic, al climei și al bogățiilor naturale: solul, subsolul, flora și fauna, situația hidrografică.

În capitolul II se face prezentarea istorică a localității – evoluția ei în timp – cu momentele ei mai importante rezultând din documentele vremii

Capitolul III trece în revistă personalitățile social culturale mai de seamă din trecutul acestei așezări, dintre care unele cu rezonanță deosebită în istoria poporului nostru (Inochentie și Samuil Micu – Klein, Ioan Piuariu – Molnar), dând prin aceasta o notă aparte cercetății efectuate.

În capitolul IV se scrie rolul și importanța celor două instituții sociale – școala și biserica – în viața localității, una fiind monument istoric vechi de peste patru secole (înaintea secolului XVI).

Capitolele V și VI ne relevă, într-un stil literar, atrăgător date importante de natură sociologică; situația demografică a comunei, portul, alimentația și – ceea ce este mai important pentru un asemenea studiu – ocupația locuitorilor, predominant fiind pe acest plan: agricultura, silvicultura, păstoritul, creșterea vitelor și chiar industria, veche și aceasta din secolul XVIII pe aceste meleaguri.

Urmează partea centrală a lucrării cuprinzând capitolele VII – XI rezervate în întregime studiului etnomuzicologic de specialitate, care este efectuat după numeroase modele de artă muzicală populară culese de la diverși rapsozi locali, notate și analizate pe plan muzical și literar de către autor.

Ultimul capitol (XII) face considerațiuni de perspectivă pentru comuna Sadu văzute, desigur, prin prisma actualelor condiții de dezvoltare ce dau o lumină aparte importanței studiului efectuat de autor.

Din punct de vedere muzical, lucrarea pune în studiu un număr apreciabil de cântece populare – melodii vocale și instrumentale – culese din localitate notate de autor

de la diverși interpreți de vârste și ocupații diferite – multe din aceste cântece venind din timpuri îndepărtate pe calea tradiției orale, așa cum se poate deduce din structurile melodice de un modalism românesc cultivat de secole pe aceste plaiuri precum și din aspectul dialectal atât de atrăgător care denotă, de asemenea proveniența lor de la vechi generații”, a prefațat Prof. Univ. Dr. Victor GIULEANU,

Șeful Catedrei de teorie-dirijat-pedagogie de la Conservatorul “C. Porumbescu”

16 iunie 1984

București

(...)

CAPITOLUL II ISTORICUL COMUNEI SADU

MOTTO:

„Urât lucru cu adevărat,
este românului
să nu-și știe istoria neamului său.”
Samuil Micu Clain

Obârșia comunei Sadu se pierde în negura vremurilor istorice, fiind socotită pe drept cuvânt, una din cele mai vechi așezări românești pe pământul Transilvaniei.

Numele ei Sad-Sadu, pare să fie de origine slavă care se traduce grădină, și putem admite realitatea istorică pentru începuturile acestor locuitori, sădeni, conviețuirea cu slavii un popor mult mai liniștit cu harnici gospodari, potriviti la fire cu ei și chiar de aceeași religie.

Nu întâmplător comuna poartă acest nume pentru că, pe bună dreptate aceste locuri sunt de un pitoresc unic cu ape limpezi cristaline, cu codri mari și de nepătruns, bogăți în masive păduri de brad mai ales, de fag, de stejar precum și de alte esențe, cu goluri de fâneațe pe văi și pe dealuri cu pajiști de pășunat cu iarbă grasă și frumoasă ca mătasea de pe golurile munților ei, ce îi dau prin acest aspect atât de variat, o frumusețe naturală asemenea unei grădini.

Râul care străbate comuna Sadu, chiar prin mijlocul ei, și-a luat acest nume și i se zice „Râul Sadului”, iar valea pe care o străbate se numește „Valea Sadului”.

Că această comuna și-ar fi avut începuturile așezării sale pe alte locuri

de pe teritoriul ei și nu pe cel de la deschizătura „Văii Sadului” unde este așezată astăzi, ci să fi avut așezarea fie mai jos pe șesul de pe cursul râului, pe un pământ, mai roditor, fie pe „Râpă” sau pe locul zis „La Bordeie” din islazul „Curățelelor” sunt afirmații ipotetice, simple presupuneri și chiar tradițiile orale în legătură cu această problemă, care încă mai circulă printre locuitorii ei, nu pot fi luate în considerare din lipsă de dovezi și săpături arheologice în acest scop nu s-au făcut.

(...)

Din datele statistice care se cunosc din: arhivele statului și al serviciului statistic județean situația animalelor existente în comuna Sadu, era următoarea:

În anul 1712 existau: 180 boi și cai, 86 vaci și 1548 oi.

În anul 1721 existau: 227 boi, 57 cai, 177 vaci, 1927 oi și capre și 13 stupi.

În anul 1900 existau: 500 boi, 111 cai, 250 vaci, 300 sterpe, 200 viței, 2500 oi, 400 capre și 300 porci.

În anul 1962 existau: 882 bovine, 120 cabaline, 2933 ovine, 77 caprine și 329 porcine.

În anul 1965, deci după trei ani doar existau: 992 bovine, 147 cabaline, 3023 ovine, 111 caprine și 314 porcine.

În anul 1970 existau: 1032 bovine, 202 cabaline, 3205 ovine, 60 caprine și 295 porcine.

În anul 1975 existau: 1199 bovine, 211 cabaline, 3594 ovine, 63 caprine și 273 porcine.

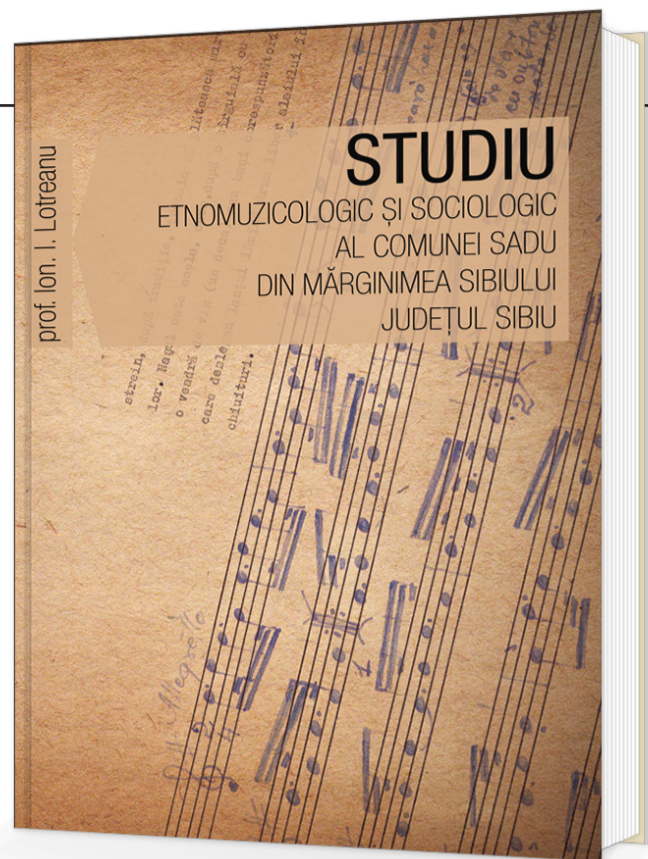
În anul 1978 existau: 168 boi, 246 cai, 266 vaci, 260 bivolițe, 3616 oi, 63 capre, 627 porci și 90 stupi.

(...)

TRADIȚIONALUL OBICEI „CEATA JUNILOR”

Dacă cetele de colindăreți prin programul lor cu datinele de Crăciun din cadrul sărbătorilor de iarnă, ne reamintesc o tradiție ce s-a statornicit de veacuri în viața acestei comune, mult mai importantă, mai impresionantă, mai strălucitoare și mult mai variată ni se înfățișează activitatea îndătinată a tinerilor fete și feciori – cu prilejul acestor sărbători.

Din timp, cam pe la sfârșitul lunii noiembrie, junii se întrunesc să al-

cătuiască ceata. În trecut, comuna neavând un cămin cultural, ceata își tocmea gazda care le pune la dispoziție casa cu camere spațioase pentru ca în condițiile acestea să aibă posibilitatea să-și petreacă în comun sărbătorile.

Odată obștea întocmită, se procedea la alegerea „Judelui”. Flăcăul în această postură trebuia să fie un June destoinic, serios și autoritar, pentru că de cuvântul său trebuia să asculte întreaga ceată, pe toată perioada sărbătorilor. Ca ajutor al „Judelui”, este ales „Vornicul”, iarși, un fecior dezgețat și un bun organizator. Pe lângă jude și vornic mai sunt aleși pârgarul bătrân, cel mai vârstnic dintre junii cetei, precum și un ajutor numit sânde. Pentru diverse înștiințări ce interesa ceata, mai erau numiți și doi pristavi care aveau asupra lor „tutoaie” (sufătoare din corn de vită) pentru mobilizarea cetei, în fiecare seară se adună.

Cum însă întocmirea cetei cu comitetul ei de conducere ales, trebuia să fie aprobată de primarul comunei și de consiliul comunal, în ziua de 6 decembrie membrii cetei precum și comitetul ei ales se prezentau la sediul Primăriei, unde erau așteptați de întregul for comunal, în frunte cu primarul. Cu această ocazie, primarul dă îndrumările necesare despre felul cum trebuie să se desfășoare petrecerile, atrăgând atenția îndeosebi asupra eventualelor acte de indisciplină sau scandaluri în sânul cetei, făcând răspunzători pe judele și vornicul cetei. Cu această ocazie judele, în numele întregii cete, cinstește primarul și consiliul comunal cu o felderă (15 kg) de mere foarte frumoase.

(.....)

Când venala concepție burgheză, în unele împrejurări – și aceste împrejurări erau destul de frecvente, au favorizat aranjamentele unor căsnicii pe nisipul meschinilor interese materiale și nu pe cheagul adevăratei dragoste curate, simțită din inimă, atunci șubrezeniile acestor căsnicii scoteau la iveală atât nepotrivirile,

cât mai ales nemulțumirile așa cum se văd reflectate și în versurile textului doinei „Foaie verde iarbă deasă”.

Iată textul:

1. Foaie verde iarbă deasă bis
  - Mă sculai de dimineață
  - Hăi, foaie (refren)
  - Și plecai cu plugu-n coastă.
  2. Și m-apuca de arat bis
  - Și de mâncat n-am mâncat
  - Hăi, foaie
  - Și de mâncat n-am mâncat
  3. Și-arai pân-la prânzu mare bis
  - Vine toanta cu mâncare
  - Hăi, foaie
  - Vine toanta cu mâncare
  4. Du-te toanto c-am mâncat bis
  - Când te-am văzut m-am săturat
  - Hăi, foaie
  - Când te-am văzut m-am săturat
  5. Frunză verde iarbă deasă bis
  - Aruncai ochii pe coastă
  - Hăi, foaie
  - Văzui mândra cea frumoasă
  6. Eu cu ochii după dansa bis
  - Mi s-o rupt plugul și bărsa
  - Hăi, foaie
  - Mi s-o rupt plugul și bărsa
  7. Până-am făcut bărsă nouă bis
  - Mi s-o rupt grideiu-n două
  - Hăi, foaie
  - Mi s-o rupt grideiu-n două
  8. Pân-am făcut grindeiu nou bis
  - Mi-i s-o săngerat un bou
  - Hăi foaie
  - Mi-i s-o săngerat un bou
  9. Până l-am desăngerat bis
  - Mi-o murit și celălalt
  - Hăi, foaie
  - Mi-o murit și celălalt
  10. Vai de mine ce să facu bis
  - Am rămas băiat săracu
  - Hăi, foaie
  - Am rămas băiat săracu
  11. N-am nici casă n-a nici plug bis
  - Nici juncani să mai înjug
  - Hăi, foaie
  - Nici juncani să mai înjug
- Textul acestei doine scoate în evidență tot zburciumul sufleteș al acestui tânăr, nemulțumit de căsătoria lui. Ca să nu mai vadă „hăda” prin jurul său, înjugă boii și nemâncat pleacă la arat. (...)

Ansamblul „Valea Sadului”, ambasadorul cultural al României

Cinci spectacole în cinci zile. Numele României și al comunei Sadu a stat pe buzele a mii de turiști și artiști din toate colțurile lumii, ajunși pe malul Mării Mediterane, în localitatea turcească Antalya. Dansatorii de la Sadu au făcut senzație pe târâmul minunat ale uneia dintre cele mai cunoscute stațiuni din lume.

Invitați la Festivalul Tineretului din Turcia, tinerii dansatori din comună au făcut deliciul publicului prezent. Timp de cinci zile, Ansamblul „Valea Sadului” a avut reprezentații în toate zonele turistice importante din Antalya. Primul spectacol a fost miercuri, chiar a doua zi după ce dansatorii au ajuns în Turcia. Aceștia au adus cântecul și jocul tradițional într-o piață celebră din Antalya unde au impresionat audiența. Au avut onoarea să deschidă, de fiecare dată spectacolele, fiind primii care au adus bucurie pe fețele spectatorilor prin prestația lor. Au fost răsplătiți cu aplauze prelungite și cu zâmbete din partea tuturor.

Ansamblul „Valea Sadului” a încântat iarăși inimile publicului, vineri în cel de-al doilea spectacol la care au participat. Spectacolul s-a ținut într-un parc din Antalya, iar dansatorii noștri și-au arătat profesionalismul pe o scenă primitoare, cu vedere spre Marea Mediterană. Timp de 10 minute, atmosfera liniștită din parc s-a transformat în cântece și strigături românești, iar

publicul a fost surprins plăcut și atent la fiecare pas făcut de dansatori pe durata jocului. „Îmbrăcați în portul nostru minunat și fermecați de culorile negru și alb care-l compun, publicul a dorit să păstreze această amintire prin nenumărate fotografii”, a declarat Ioan Marius Rotărescu, consilier pe probleme de cultură în cadrul Asociației Culturale „Samuil Micu Klein”

Cea mai încărcată zi a festivalului a fost sâmbătă, când dansatorii de la Sadu au avut de susținut două spectacole. Primul a fost la ora 15 pe o scenă amenajată în apropierea unui mall din Antalya. „Jocul de Sibiu”, muzica live, pofta de joc, voia bună a dansatorilor s-a simțit și asupra publicului de acolo. Audiența a arătat bucurie că suntem în mijlocul ei, a văzut că tradițiile din frumoasa Mărginime sunt vii. Mândria de a fi român și comorile păstrate din bătrâni, precum muzica, jocul, portul, sau strigăturile au fost observate și simțite de fiecare privitor indiferent de vârstă.

Seara, dansatorii au urcat pe scenă, unde au avut aceea-

ași prestație de nota 10. Aceștia s-au unit și cu ceilalți artiști din cadrul Festivalului, iar la final au urcat iarăși pe scenă pentru felicitări, au fluturat steaguri cu Turcia, marcând participarea la sărbătoarea lor, o sărbătoare pentru toți tinerii prezenți.

Directorul festivalului a precizat că: „a văzut ansamblul Valea Sadului un grup unit, un grup talentat și plin de seriozitate, un grup care a arătat și l-a făcut să înțeleagă că noi, românii știm cel mai bine să ne distrăm și să ne

punem în lumină valorile străvechi”. Festivitatea s-a terminat cu o horă a unirii jucată de toți participanții, organizatorii, horă cântată de orchestra noastră.

În ultima zi, duminică, a fost și ultimul spectacol. Ultima prestație a fost de multumire pentru invitația primită de a participa, a fost neuitată pentru ei. Cele 15 minute de muzică populară sibiiană au încins spiritele printre public. Cei prezenți și ei să joace fiecare după cât a reușit să învețe. Au fost ultimele 15

minute în care Sadu cu jocurile ei și-au marcat prezența în Turcia.

Pe toată durata spectacolelor s-au împărțit pliante cu Sadu și Ansamblu Valea Sadului pentru a face cât mai cunoscut obiceiurile și tradițiile noastre.” Vă asigur că am reprezentat comuna noastră așa cum se cuvine, că mesajul, emoția și trăirile din jocul nostru au fost înțelese și apreciate, iar pentru Ansamblul Valea Sadului toate meritele și felicitările pentru excelența prestație avută”, a concluzionat Ioan Marius Rotărescu.

Impresii din Antalya

“Din anul 2003 particip activ în Clubul de tineret Fonged. Sunt coordonatorul festivalului Fonged. Timp de 10 ani din România am întâlnit foarte multe grupuri și în general dansatorii veniți din România sunt disciplinați, zâmbitori, sunt apropiați de cultura turcă. Când ați aplicat cererea pentru participare speram să întâlnesc un asemenea grup ca ansamblul „Valea Sadului. Din prima zi când ați venit și până în ultima zi am petrecut timp frumos alături de voi, iar jocul, portul, grupul unit și prietenos m-au făcut să-mi dau seama că sunteți niște oameni pe care nu am voie să-i uit vreodată. Pentru aceste clipe și pentru amintirile care mi le-ați creat vă apreciez foarte mult și sper ca prietenia noastră va continua și ne vom întâlni și în viitor.

Multumesc dansatorilor, muzicanților și instructorului, Ovidiu pentru această reușită participare”.

CANER KAVASOGLU
Istanbul, Turcia Coordonatorul festivalului

“Prima impresie care am avut-o despre voi a fost că sunteți prietenoși, veseli și acordați atenție. Am fost uimită de prietenia care există în interiorul grupului și de grija care v-o purtați. În ceea ce privește performanța v-ați prezentat foarte bine, într-un cuvânt profesioniști. Sper ca această relație de prietenie va continua și în viitor. Sper să ne mai revedem oriunde, în Turcia, România, Republica Moldova. Din toate colectivele sunteți cei mai calzi iar muzica m-a făcut să-mi reamintesc de locurile frumoase din țara noastră.

Vă urez mult succes!”

INNA TATAR
REPUBLICA MOLDOVA,
Ghid

“Am mai participat la multe organizări de festivaluri. Vreau să-i mulțumesc dlui. Ovidiu Zeicu pentru așa o prestație frumoasă și reușită, din toate punctele de vedere: coregrafie, muzică, port, disciplină. Din punctul meu de vedere sunteți foarte organizați și comunicativi. Ați adus multă veselie atât pe scenă cât și în afara ei. Am petrecut 5 zile pline de veselie și distracție.

Ați creat o atmosferă de festival, m-ați făcut să mă simt ca acasă. Ați lăsat impresie foarte frumoasă iar muzica și jocul a fost pe gustul tuturor. Prin muzica voastră, prin portul și atitudinea voastră ați reușit să faceți cunoscute tradițiile din comuna noastră. Vă

doresc mult succes în continuare și voi avea plăcerea să vă revăd la festivalurile următoare, să ducem și altă dată la bun sfârșit scopul acestor festivaluri, de a lega prietenii care durează pe veci.

Mi-ați redat sentimente și emoții, sunteți un adevărat colectiv.

Transmit salutări și mulțumiri dl. primar pentru toate eforturile făcute ca acest ansamblu să fie printre noi și aprecieri pentru ce a creat.

Succes în continuare!

OLGA DOVGANIUC
Ghidul ansamblului
„Valea Sadului” în Turcia

„Un grup frumos dintr-o țară bogată în tradiții. Bun venit în Antalya! Costumele sunt foarte frumoase, iar jocul m-a impresionat mult”.

BAUHAN – TURCIA, turist

info sadu

ISSN 2285-7346

nr. 55 | mai 2013

Administrație:
Delia-Iulia LOTREAN
Dumitru HANEA
Ionuț VEȘTEMEAN

Cultură-religie:
pr. Gheorghe NEAGOE
pr. Liviu-Mihail MOISIU

Social - relații publice:
Mioara LALU
Elena OANCEA

Economic:
Mioara CHIRCA

infosadu@yahoo.com

o producție **EMVA PRESS**